

**Osuusvoimalaitoksen taseselvityksen ohje yhteispohjoismaisen
taseselvitysmallin (NBS) taseselvitykseen**

Versiohistoria

Version päivämäärä	Selite
12.1.2017	Ensimmäinen versio
23.1.2017	Sivulle 4, kappaleeseen 2 täydennetty määrätymisjärjestys osakaskohtaisen toteutuneen tuotannon laskemiseen
2.2.2017	Sivuille 3 ja 4 <ul style="list-style-type: none">• lisätty mahdollisuus käyttää palvelutoimittajaa tietojen ilmoittamisessa• mahdollistettu osuuksien ja vahvistusten ilmoittaminen yhtä tiedostonimeä käyttäen nimeämällä se <i>Osuusvoimalaitos_Osuusvoimalaitoksen mittausalueetunnus_osuudet_ja_vahvistukset</i>
8.3.2017	Sivuille 4 ja 6 <ul style="list-style-type: none">• sivulle 4 lisätty kohdat 5 ja 6• sivulle 6 lisätty esimerkkejä
25.4.2017	Sivuille 3, 4 ja 6 <ul style="list-style-type: none">• Sivuilta 3 ja 4 poistettu excel-tiedostojen nimeämissäännöstä alaviivat (_)• Sivulle 4 lisätty kohdat 5 ja 6• Sivulle 4 tarkennettu kohtaa 8• Sivun 6 taulukkoa päivitetty
28.4.2017	<ul style="list-style-type: none">• Sivun 6 taulukkoa päivitetty
15.4.2023	<ul style="list-style-type: none">• Päivitetty varttimaailmaan

Osuusvoimalaitoksen taseselvitys Suomessa 22.5.2023 alkaen.

Tasevastaava (Balance Responsible Party, BRP) on vastuullinen ilmoittamaan rakenteellisina tietoina Taseselvitysyksikölle (eSett Oy) tasevastuunsa osuusvoimalaitokset, niiden osakkaat (sähkönmyyjät), osakkaiden tuotannon perusjakosuhteet suhdelukuina per osuusvoimalaitos (esim. 3/9) ja osuusvoimalaitosten kapasiteetit sähköpostilla osoitteeseen settlement@esett.com.

Osuusvoimalaitoksesta muodostetaan yhteispohjoismaisen taseselvitysmallin (Nordic Imbalance Settlement -malli, NBS) mukainen oma mittausalue (Metering Grid Area, MGA), jolla tulee olla yksi verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä (Distribution System Operator, DSO), joka vastaa kyseisen mittausalueen taseselvityksestä ja vastuullaan olevien rajapistemittaussummien, tuotantotietojen, kulutustietojen laskemisesta ja raportoinnista Taseselvitysyksikölle sekä muille tietoihin oikeutetuille osapuolille. Kyseinen mittausalue muodostetaan vastaavalla tavalla kuin mitkä muut tahansa mittausalueet yhteispohjoismaisessa taseselvitysmallissa eli se eriytetään muista mittausalueista rajapistemittauksin, joista raportoidaan rajapistesummat vastinmittausalueita kohden Taseselvitysyksikölle.

Osuusvoimalaitoksen osakkaat muodostetaan taseselvitykseen yhteispohjoismaisen taseselvitysmallin mukaisina sähkönmyyjinä (Retailer, RE). Osuusvoimalaitoksesta muodostettavalle mittausalueelle muodostetaan niin monta tuotantoyksikköä (Production Unit, PU) kuin sillä on osakasta. Mittausalueen verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä määrittää sähkönmyyjät muodostetuille tuotantoyksiköille.

Osuusvoimalaitoksen tasevastaavana toimii osuusvoimalaitoksesta muodostetun mittausalueen tasepoikkeaman sähkönmyyjän (RE for MGA Imbalance) tasevastaava. Osuusvoimalaitoksen toteutuneen tuotannon jako perustuu osuusvoimalaitoksen osakkaiden tasevastaavien viimeistään ennen taseselvitysjaksoa Taseselvitysyksikölle ilmoittamiin osakaskohtaisiin tuotanto-osuuksiin. Tasevastaavat voivat käyttää palvelutoimittajia tietojen ilmoittamisessa. Tuotanto-osuudet ilmoitetaan megawattitunteina (MWh) tämän ohjeen liitteenä olevalla tiedostolla. Tuotanto-osuudet raportoidaan Taseselvitysyksikölle sähköpostilla osoitteeseen settlement@esett.com ja sähköpostin otsikolla, joka on muotoa *Osuusvoimalaitos Osuusvoimalaitoksen mittausaluetunnus osuudet ja vahvistukset* esim. *Osuusvoimalaitos xxx000 osuudet ja vahvistukset*, jossa xxx000 on mittausaluetunnus. Tuotanto-osuudet ei ole sama asia kuin tuotantosunnitelmat.

Osuusvoimalaitoksen taseselvitys Suomessa 22.5.2023 alkaen.

Osuusvoimalaitoksen osakkaan tasevastaava vahvistaa viimeistään taseselvitysjakson aikana sähköpostilla osoitteeseen settlement@esett.com, tämän ohjeen liitteenä olevalla tiedostolla ja sähköpostin otsikolla, joka on muotoa *Osuusvoimalaitos Osuusvoimalaitoksen mittausaluetunnus osuudet ja vahvistukset* esim. *Osuusvoimalaitos xxx000 osuudet ja vahvistukset*, käytetäänkö ennen taseselvitysjaksoa ilmoitettua osakaskohtaista tuotanto-osuutta kiinteänä osakkaan toteutuneena tuotantona taseselvitysjaksolle. Muulloin osakkaan toteutunut tuotanto lasketaan kaikkien osuusvoimalaitoksen tuotanto-osuuksien suhteessa huomioiden vahvistetut kiinteät osuudet. Tasevastaavat voivat käyttää palvelutoimittajia tietojen ilmoittamisessa.

1. Jos osuusvoimalaitoksen kiinteiksi vahvistettujen tuotanto-osuuksien yhteenlaskettu energia on suurempi kuin kyseisen taseselvitysjakson osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto, niin toteutunut tuotanto jaetaan ainoastaan kiinteiksi vahvistettujen tuotanto-osuuksien suhteessa niiden osakkaille.
2. Jos kaikki osuusvoimalaitoksen ennen taseselvitysjaksoa ilmoitetut tuotanto-osuudet on taseselvitysjaksolla vahvistettu tai vahvistamatta käytettäviksi kiinteinä osuuksina taseselvitysjaksolle, osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan ennen taseselvitysjaksoa ilmoitettujen tuotanto-osuuksien suhteessa.
3. Jos osuusvoimalaitokselle ei ole ilmoitettu osakkaiden tuotanto-osuuksia ennen taseselvitysjaksoa, niin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan osakkaiden tuotannon perusjakosuhteiden mukaisesti.
4. Jos osuusvoimalaitoksen kaikki osakkaat ilmoittavat ennen taseselvitysjaksoa tuotanto-osuudekseen nollan (0), niin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan osakkaiden tuotannon perusjakosuhteiden mukaisesti siinä tapauksessa, että kukaan osakkaista ei ole vahvistanut tuotanto-osuuttaan.
5. Jos osuusvoimalaitoksen kaikki osakkaat ilmoittavat ennen taseselvitysjaksoa tuotanto-osuudekseen nollan (0) ja vain osa vahvistaa osuutensa, niin osuusvoimalaitoksen toteutunut kokonaistuotanto jaetaan niiden osakkaiden kesken, jotka eivät ole vahvistaneet tuotanto-osuuksiaan. Kokonaistuotanto jaetaan vahvistamattomien osuuksien perusjakosuhteiden suhteessa.
6. Jos osuusvoimalaitoksen nollaa suuremmat tuotanto-osuudet on vahvistettu ja nollassa ilmoitetut ovat vahvistamatta, niin osuusvoimalaitokset vahvistettujen tuotanto-osuuksien ylittävä tuotanto jaetaan lukitsemattomille nolville näiden osuuksien perusjakosuhteiden suhteessa.
7. Jos osuusvoimalaitoksen osakkaiden samansuuntaisten säätösähkö- ja reservikauppojen toteutunut energia jää vajaaksi, niin silloin toteutunut tuotanto jaetaan kauppojen suhteessa siten, että kuitenkin ensin huomioidaan osakkaiden kiinteiksi vahvistetut tuotanto-osuudet taseselvitysjaksolle.
8. Jos osuusvoimalaitoksen osakkaiden erisuuntaisten säätösähkö- ja reservikauppojen toteutunut tehonmuutos jää vajaaksi;
 - ylituotantotilanteessa ylössäädöt toteutuvat täysimääräisinä ja alassäädöt kohdan 7. mukaisesti (kokonaistuotanto on suurempi kuin tuotanto-osuuksien summa lisätynä säätösähkö- ja reservikauppojen summalla)
 - alituotantotilanteessa alassäädöt toteutuvat täysimääräisinä ja ylössäädöt kohdan 7. mukaisesti (kokonaistuotanto on pienempi kuin tuotanto-osuuksien summa lisätynä säätösähkö- ja reservikauppojen summalla)

Osuusvoimalaitoksen taseselvitys Suomessa 22.5.2023 alkaen.

Osuusvoimalaitoksen osakaskohtaisen tuotantoyksikön toteutuneen tuotannon laskemisessa ja raportoinnissa huomioidaan taseselvitysjakson aikana Fingridille sähkömarkkinalaissa määritellyn järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarvittavat osakaskohtaiset säätösähkökaupat, sekä muut osakaskohtaiset reservikaupat.

Määräytymisjärjestys osakaskohtaisen toteutuneen tuotannon laskemisessa on seuraava: 1. kiinteiksi vahvistetut tuotanto-osuudet, 2. osakaskohtaiset säätösähkö- ja reservikaupat ja 3. kiinteiksi vahvistamattomat tuotanto-osuudet. Tuotantoyksikön laskettu toteutunut tuotanto ei voi olla negatiivinen luku.

Mittausalueen verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä (DSO) vastaa edellä mainittujen osuusvoimalaitoksen toteutuneiden osakaskohtaisten tuotantojen laskennasta ja tietojen raportoinnista Taseselvitysyksikölle.

Osuusvoimalaitoksesta on muodostettava osakaskohtaiset säätöobjektit (Regulation Object, RO). Osuusvoimalaitoksen kunkin osakkaan Tasevastaava toimittaa osuusvoimalaitoksen osakaskohtaisen tuotantosuunnitelman säätöobjektikohtaisesti Fingridille. Erikseen sovittaessa osuusvoimalaitoksen Tasevastaava voi toimittaa muiden osakkaiden Tasevastaavien puolesta niiden osakaskohtaiset tuotantosuunnitelmat Fingridille. Alle 100 MW:n osuusvoimalaitoksista ei tarvitse muodostaa osakaskohtaisia säätöobjekteja, jos niillä ei osallistuta säätösähkömarkkinoille tai tehdä muita reservikauppoja.

Edellä kuvatun lisäksi Tasevastaava on velvollinen toimittamaan Fingridille ajantasaisen eritellyn luettelon säätöobjekteihin sisältyvistä voimalaitoksista. Tietojen muuttuessa Tasevastaavan on toimitettava päivitettyt tiedot Fingridille viipymättä.

Voimalaitoksen tuotannon jakaminen on mahdollista tehdä myös yhteispohjoismaisen taseselvitysmallin mukaisella tuotannonjaolla, jossa voimalaitoksen tuotantoyksikön kokonaistuotanto kirjataan tuotantoyksikön sähkönmyyjälle ja jolta tuotanto jaetaan muille osakkaille ennakkokirjauksin eli kahdenvälisin (bilateraalikaupat) kaupoin ennen taseselvitysjaksoa.

Edellä mainittujen rakenteellisten tietojen (esim. tuotantoyksikkö, mittausalue, säätöobjektit, markkinaosapuolet ym.) muodostamisessa ja ilmoittamisessa käytetään yhteispohjoismaisen taseselvitysmallin mukaisia periaatteita ja määräaikoja. Osuusvoimalaitokseen liittyvien taseselvitystietojen raportoinnissa voidaan käyttää palvelutoimittajaa (Service Provider, SP).

Esimerkkejä osuusvoimalaitoksen tuotanto-osuuksista, niiden lukitsemisesta ja lukitsematta jättämisestä sekä vaikutuksista toteutuneisiin tuotantoihin

Laitoksen toteutunut tuotanto, MWh	Laitoksen tuotanto-osuuksien summa, MWh	RE 1 tuotanto-osuus, MWh	1/0 1 vahvistettu, 0 vahvistamatta - ilmoittamatta	RE1 Toteutunut tuotanto-Osuus, MWh	RE 2 tuotanto-osuus, MWh	1/0 1 vahvistettu, 0 vahvistamatta - ilmoittamatta	RE 2 Toteutunut tuotanto-Osuus, MWh	RE 3 tuotanto-osuus, MWh	1/0 1 vahvistettu, 0 vahvistamatta - ilmoittamatta	RE 3 Toteutunut tuotanto-Osuus, MWh
165	150	50	0	55	50	0	55	50	0	55
165	150	50	1	50	50	0	57,5	50	0	57,5
165	150	50	1	50	50	1	50	50	0	65
165	150	50	1	55	50	1	55	50	1	55
165	-	-	-	41,25	-	-	41,25	-	-	82,5
165	-	-	1	41,25	-	-	41,25	-	-	82,5
165	-	-	1	41,25	-	1	41,25	-	-	82,5
165	200	50	0	41,25	50	0	41,25	100	0	82,5
165	200	50	1	50	50	0	38,333	100	0	76,667
165	200	50	1	50	50	1	50	100	0	65
165	200	50	1	41,25	50	1	41,25	100	1	82,5
90	200	50	1	45	50	1	45	100	0	0
110	100	50	1	50	50	1	50	0	0	10
110	100	50	1	50	50	0	60	0	0	0
110	100	50	0	55	50	0	55	0	0	0
110	0	0	1	0	0	0	36,67	0	0	73,33
110	0	-	0	0	0	0	110	0	1	0
110	0	0	0	55	0	0	55	0	1	0

Osuusvoimalaitos XXX
Laitoksen maksimiteho 800 MW
Osapuolet: RE 1, RE 2 ja RE 3

Perusjako:
RE 1 1/4
RE 2 1/4
RE 3 1/2

Osuusvoimalaitokseen liittyvien markkinaosapuolten tehtäviä

DSO (verkonhaltija/mittausalueen ylläpitäjä)

- vastaa kyseisen mittausalueen taseselvityksestä ja vastuullaan olevien rajapistemittaussummien, tuotantotietojen, kulutustietojen laskemisesta ja raportoinnista
- määrittää tuotantoyksiköt (Production Unit, PU) osakkaille
- määrittää sähkönmyyjät muodostetuille tuotantoyksiköille, sähkönmyyjän mittausalueen tasepoikkeamalle (RE for MGA Imbalance) sekä muille mahdollisille kulutustiedoille (omakäyttö tai häviöt)
- osuusvoimalaitoksen toteutuneiden osakaskohtaisten tuotantojen laskennasta ja tietojen raportoinnista, huomioiden myös mahdolliset reservikaupat

BRP (tasevastaava)

- rakenteelliset tiedot Taseselvityksyksikölle tasevastuunsa osuusvoimalaitoksista
 - osuusvoimalaitosten osakkaat (sähkönmyyjät)
 - osakkaiden tuotannon perusjakosuhteet jakosuhteina per osuusvoimalaitos
 - osuusvoimalaitosten kapasiteetit
- osuusvoimalaitoksen tasevastaavana toimii mittausalueen tasepoikkeaman sähkönmyyjän (RE for MGA Imbalance) tasevastaava
- osuusvoimalaitoksen osakaskohtaisten tuotanto-osuuksien ja kiinnitysten raportointi (osuusvoimalaitoksen osakkaiden tasevastaavat)
- määrittää osakaskohtaiset säätöobjektit (Regulation Object, RO) ja niihin kuuluvat osakkaiden tuotantoyksiköt (Production Unit, PU)
- osuusvoimalaitoksen osakaskohtaiset tuotantosuunnitelmat säätöobjektikohtaisesti (osuusvoimalaitoksen kunkin osakkaan Tasevastaava)

NBS-mallin osuusvoimakäsittely

